אסתר חוברת 1 מדריך למנחה

רק הכתר / מפגש לדוגמה לקבוצת מבוגרים / 75 עד 90 דקות

הנחו שיחה שלמה על אסתר 1:1–2:4 ועל כל 17 עמודי הסיפור בחוברת .1 המטרה היא לראות כיצד החלטות מלכותיות נוגעות בחיי אנשים רגילים, להבחין בין המקרא לתוספות של הקומיקס, ולבחור דרך אחת לגלות יותר התחשבות באנשים שהחלטותינו משפיעות עליהם.

הכנה לפני המפגש

הקדישו להכנה כ־30 דקות. קראו את הקטע ואת חוברת ,1 ואחר כך את המדריך הזה. הביאו ספרי מקרא, את הדף למשתתפים, עטים ועותקים קריאים של הקומיקס, או בדקו מראש את אמצעי ההקרנה. בחרו שני קוראים לקטעי המקרא ואדם שישגיח על הזמן. המשתתפים אינם נדרשים להכין דבר מראש.

מהדורה ומספרי עמודים. המדריך מבוסס על הנוסח המאושר של חוברת ,1 גרסה ,v1.7.2 רק הכתר. ההפניות להלן הן לעמודי הסיפור 17–1; בקובץ הקריאה בן 20 העמודים יש להוסיף .2 קטעי המקרא נמצאים בעמודים הפיזיים 2 ו־20. השתמשו במהדורת הקריאה, ולא בקובץ שבו העמודים מסודרים להדפסה וכריכה.

לפני הצגת עמודים ,9–8 חשוב לדעת שהם מדמיינים הצגה מלכותית משפילה בעירום חלקי. בעמוד 14 נראית פציעה בקרב; בעמוד 16 מתוארת פרידה כפויה. הודיעו על כך לקבוצה בקצרה, אפשרו לדלג על תמונה, והזמינו שיחה שאינה מחייבת חשיפה אישית.

מתווה למפגש של 75 דקות

זמן שחלף	דקות	מה נעשה יחד
0–8	8	קבלת פנים ושיתוף קצר
8–13	5	הסבר על אופן הקריאה ועל תשומת הלב לאנשים
13–18	5	קריאת אסתר 1:1–12
18–30	12	קריאת עמודי הסיפור 1–9 בקומיקס
30–38	8	עצירה בעת הזימון והשוואה למקרא
38–43	5	קריאת אסתר 1:13–2:4
43–60	17	קריאת עמודי הסיפור 17–10 עם עצירות קצרות
60–70	10	שיחה ובחירת תגובה אישית
70–75	5	תפילה וסיום

למפגש של 90 דקות, הוסיפו חמש דקות לכל אחד מאלה: השיתוף בתחילה, הקריאה הראשונה בקומיקס והשיחה המסכמת. אם הזמן מתארך, קצרו את ההערות בין התמונות. השאירו זמן לשתי קריאות המקרא, להשוואה ולתגובה המסכמת.

הנחיית המחצית הראשונה

קבלת פנים והצגת אופן הקריאה

הזמינו כל משתתף לומר את שמו ולשתף בדבר אחד שמעסיק אותו השבוע. מותר גם לא לשתף. בקבוצה גדולה התחילו בזוגות, ואז הקשיבו לכמה תשובות קצרות.

פתיחה מוצעת. ״נקרא יחד במקרא ובסיפור מאויר. האיורים עוזרים לנו להבחין באנשים שאולי היינו חולפים על פניהם: עובד, משרת, משפחה, מלכה. אפשר לדאוג להם ובה בעת להיות כנים באשר למה שהטקסט מספר ולמה שהאמן דמיין.״

המילה המודרנית ,sonder שטבע ג׳ון קואניג, מתארת את ההכרה במורכבות חייהם של אחרים. השתמשו בה כהזמנה לתשומת לב, ולא כמונח מקראי. השאיפה האמנותית היא שהדמויות ירגישו קרובות כמו אחות, אח, דודה או דוד, כך שלבחירותיהן ולאובדנן יהיה משקל.

חזרו לאורך המפגש לארבע שאלות: מה אומר המקרא? מה אפשר לבסס מבחינה היסטורית? מה הקומיקס מדמיין? כיצד נוכל להגיב? הציגו פרשנות של מורה כפרשנות; הסבר סביר אינו עובדה שנאמרה בטקסט.

קריאת אסתר פרק 1 פסוקים 1 עד 12

בקשו מהמאזינים לשים לב להיקף תצוגת העושר, לזהות המוזמנים ולמי שמקבל החלטות. קראו בנוסח שבחרה הקבוצה. אחשוורוש הוא המלך המכונה חשיארש במקור האנגלי של הקומיקס; שושן היא זירת הארמון. תנו למצטרפים חדשים זמן למצוא את הקטע.

שאלו בקצרה: ״אילו פרטים המספר מדגיש?״ הקשיבו תחילה למה שנצפה בטקסט, ורק אחר כך להסברים. הקטע אינו אומר שמטרת המשתה הייתה הכנה למלחמה ביוון.

קריאת עמודי הסיפור 1 עד 9

תנו לדיאלוג לזרום. הזמינו מתנדבים לקרוא את תיבות המספר ואת הדמויות, או אפשרו קריאה שקטה. עצרו רק בנקודות הבאות; אין צורך בלקח אחרי כל תמונה.

עמודים 1–3. הרחוב, עובדי הארמון והסנדל הקרוע הופכים אימפריה עצומה לחייהם של בני אדם מסוימים. שאלו: ״למי שמתם לב?״ משפחתה של אדה והשיחות בין העובדים הן המצאות לצורך הסיפור.

עמודים 4–7. המשיכו דרך תצוגת העושר המלכותית ושני המשתאות. שימו לב לידיים המגישות את האוכל. שיחות מסוימות בין האורחים ונאומו של אחשוורוש על יוון הם פרי הדמיון.

עמודים 8–9. הזכירו מראש את תוכן התמונה, ואז עצרו. התמונה הגדולה, המעוצבת כמחשבה, מציגה בדמיון את ההצגה המשפילה שמאיימת על ושתי; היא לא הופיעה בפועל לפני הגברים. סירובה מופיע בעמוד 10.

עצירה והשוואה

תנו דקה של שקט. שאלו: ״מה פסוק 12 כבר סיפר לנו? למה הקומיקס גורם לנו לצפות? של מי הבחירה מוגבלת?״ הטקסט מזכיר כתר, זימון וסירוב; הוא אינו מסביר מדוע ושתי סירבה ואינו אומר שנצטוותה ללבוש רק את הכתר. שמרו על הבחנה מפורשת זו.

הנחיית המחצית השנייה

קריאת אסתר מפרק 1 פסוק 13 עד פרק 2 פסוק 4

בקשו מהמאזינים לעקוב אחר הדוברים: המלך, היועצים, ממוכן, המשרתים והמספר. ״החשש של מי הופך לנימוק לצו?״ תנו לקטע לבסס את רצף האירועים לפני שחוזרים לאיורים.

קריאת עמודי הסיפור 10 עד 17

עמוד 10 הסירוב. ושתי מסרבת והמלך כועס. שאלו: ״אילו שאלות עליה המקרא משאיר ללא תשובה?״ דבריה המדויקים, מחשבותיה הפרטיות והביטוי הגופני לכעסו של המלך הם המחזה. אל תהפכו השערה על מניע לתשובה מוסמכת.

עמודים 13–11 הצו. ממוכן מציג את הסירוב כאיום על כל בית. שאלו: ״איך עימות בארמון הופך לבעיה של המשפחה הזאת?״ בעמוד 13 עקבו אחר ההוראות המתורגמות, השליח והילד, ההקראה בציבור ותגובת המשפחה.

הבהירו מי מדבר. אסתר 1:16–22 מדווח על טענתו של ממוכן ועל פעולת המלך. הוא אינו מציג את הצו כהוראה מאלוהים למשפחות. שיחת השליח ותגובות בני הבית הן דרכים מומצאות להמחיש את התוצאות.

עמוד 14 המערכה ביוון. הקדישו לכך דקה אחת. הקומיקס מציג תעלה באתוס, גשרי סירות על ההלספונט ולחימה בסלמיס. כל אלה שייכים לרקע ההיסטורי שמחוץ למגילת אסתר. המגילה אינה מזכירה את המלחמה ואינה אומרת שהתבוסה גרמה לחיפוש מלכה חדשה.

אם נשאלתם: אתוס הוא חצי אי בצפון יוון; התעלה חצתה את רצועת היבשה הצרה שלו. ההלספונט, הנקרא כיום הדרדנלים, מפריד בין אסיה לאירופה. הרודוטוס מתאר את ההכנות האלה. השיחות המדויקות, הפועלים המסוימים וסצנת שובו של המלך הביתה הם שחזור של הקומיקס.

עמוד 15 החיפוש. השוו את 2:1–4 למלך שאינו מצליח להירדם ולמשרתיו. ההצעה לאסוף נשים מופיעה בקטע. זיכרונות המלחמה וההצעה שמלכה עשויה לעזור לו לשכוח שני אובדנים הם פרשנות דרמטית.

עמוד 16 היציאה. שרי היא צעירה בדיונית, ולא אסתר. הסצנה המשפחתית שלה מקדימה את איסוף הנשים ב־ 2:8, מחוץ לקטע העיקרי של מפגש זה. שאלו: ״מה משפחתה עדיין יכולה להציע לה, כשאינה יכולה למנוע את עזיבתה?״

עמוד 17 הדלת. הניחו לנקישה האחרונה להישאר פתוחה, בלי להסביר את החוברת הבא. שתי הדמויות שבבית אינן נקראות בשם בחוברת .1 שאלו: ״איזו שאלה גורמת לכם לרצות להמשיך?״

שמירה על שיחה פתוחה

כשמישהו מציע מניע, שאלו איזה פסוק או איור תומך בו. אם הוא מכיר את הסוף, הודו לו ושמרו אותו להמשך. כשמשתפים בחוויה כואבת, הקשיבו בלי ללחוץ לקבל פרטים; דאגו להמשך שיחה פרטית מתאים. אין צורך לחשוף חוויה אישית כדי להשתתף.

שיחה וסיום

עשר דקות לתגובות הקבוצה

התחילו בדקה שקטה עם הדף למשתתפים, ואחריה הזמינו שניים או שלושה קולות. בחרו בשאלות שהקריאה עוררה במיוחד; אין צורך להספיק את כולן.

1 איזו דמות נעשתה ממשית יותר עבורכם? בקשו לציין את העמוד או הפרט ששינה את תשומת הלב. עובד, שליח, בן משפחה או ושתי יכולים כולם להיות נקודת פתיחה טובה.

2 היכן הוסיף הקומיקס דבר שאינו נאמר במקרא? בקשו דוגמה אחת ואת השפעתה. המטרה היא קריאה מדויקת, ולא קביעה שכל תוספת פסולה.

3 מה קורה כאשר מבוכה הופכת להחלטה שמשפיעה על אחרים? עקבו אחר הרצף מן הסירוב אל היועצים ואל הצו. שאלו קולו של מי נעדר מקבלת ההחלטה.

4 לחוויה של מי תוכלו להקשיב לפני החלטה השבוע? הזמינו לפעולה קטנה ומעשית. תשובה פרטית מספיקה; אין להשתמש בסיפור כדי להכתיב לאדם אחר כיצד לפעול במצב שאינו בטוח עבורו.

השאירו מקום לשאלת אמונה

אם הקבוצה שואלת היכן אלוהים, הכירו בכך שהקטע אינו מסביר את כוונתו מאחורי האירועים. קוראים רבים ניגשים למגילה כולה דרך רעיון ההשגחה, אך זו קריאה תאולוגית שאפשר לבחון עם התקדמות הסיפור. אל תטענו שאלוהים תומך במעשי המלך או שביכולתנו להסביר את סבלו של אדם אחר.

אפשרות למפגש של 90 דקות: קראו את האיגרת אל הפיליפים 2:3–4 לצד התגובה המסכמת. שאלו כיצד התחשבות בענייניו של אדם אחר יכולה להתבטא בהחלטה יומיומית אחת. הציגו זאת כיישום נוצרי מקטע אחר, ולא כציטוט או כלקח שנאמר באסתר פרק 1.

סיום בחמש דקות

הזמינו בקשת תפילה קצרה או רגע של שקט. תפילה מוצעת: "אלוהים, עזור לנו להבחין באנשים שהבחירות שלנו משפיעות עליהם. תן לנו ענווה להקשיב, חוכמה כשיש לנו השפעה, ואכפתיות כלפי מי שמרחב הבחירה שלהם מצומצם. אמן."

לאחר המפגש, רשמו מה דרש הסבר נוסף, אם סיימתם בזמן ומה המשתתפים רצו לקרוא בהמשך. אם ממשיכים, הציעו את אסתר 2:1–18 ואת חוברת 2. חבילה זו כוללת את המפגש הנוכחי בלבד.

מקורות וקריאה נוספת

הקריאה העיקרית: אסתר 1:1–2:4; וכן 2:8, שאליו מתייחסת ההקדמה המתוארת. נקודות העצירה בעמודים מבוססות על התסריט ומהדורת הקריאה המאושרים של חוברת 1, גרסה v1.7.2. אין כאן העתקה של נוסח מתרגום מקרא.

אסתר פרק 1 והערות | USCCB

אסתר פרק 2 | USCCB

שושן והרקע הארכאולוגי שלה | UNESCO

אחשוורוש והזיהוי עם חשיארש | Encyclopaedia Iranica

Sonder | ג'ון קואניג

הרודוטוס ספר 7 סעיפים 22 עד 24 ו־34 עד 36 | LacusCurtius

אתוס וההלספונט: הרודוטוס, היסטוריות 7.22–24 ו־7.34–36. המקורות העתיקים מסייעים להבין את הרקע; הם אינם מאמתים את הסצנות האישיות בקומיקס. USCCB מציג בנפרד את התוספות היווניות; במפגש זה משתמשים בפרקים הממוספרים 1–2.